

1778, 2
4, 270
1013 16

BIGA

ORATIONVM
ACADEMICARVM;

A V T O R E

IOANNE DIETERICO MELLMANN

IURIVM DOCTORE ET ANTECESSORE IN ACADEMIA

REGIA KILONIENSI.

KILONII ET HAMBURGI APVD BOHNIVM.
MDCCLXXVIII.

ILLVSTRISSIMO
ATQVE
EXCELLENTISSIMO DOMINO
DOMINO

FRIDERICO LEVIN

S. R. I. COMITI

DE HOLMER

DOMINO IN TANGSTEDE ETC.

SERENISSIMI ATQVE REVERENDISSIMI

EPISCOPI LVBECENSIS

DVCIS SLESVICI HOLSATIAE STORMARIAE

DITMARSIAE ET OLDENBVRGI RELIQA

STATVS MINISTRO ET CONSILIARIO INTIMO

NEC NON

STATVS PER DVCATVM OLDENBVRGENSEM

SVMMO DIRECTORI

MAGNI RVSSORVM DVCIS
CVBICVLARIO
ORDINVM
AQVILAE ALBAE
SANCTAE ANNAE
SANCTI STANISLAI
EQVITI
HEROI TOGATO
DOMINO SVO GRATIOSISSIMO
SEQVENTES MEDITATIONES
IN GRATI ET DEVOTI ANIMI DOCVMENTVM

SACRAVIT

IOANNES DIETERICVS MELLMANN D.

DE LEGITIMO IVRISPRVDENTIAE
ROMANAE ET ARTIS
MEDICAE
CONNVBIO

AD TITVLVM C. DE PROFESSORIBVS ET MEDICIS.

ORATIO

Dicta

in

PANEGYRI MEDICINAE DOCTORIS CREANDI
CAVSA

PRO CANCELLARII
VICE AC NOMINE.

VENERANDA AVDITORVM CORONA!

In ornanda iurisprudentiae ROMANAE memoria, origine, sapientia & fama principis observari meretur, sensum veri, pulchri atque honesti montem veluti fuisse, ex quo vberissima legislationis ROMANAE permanarunt flumina; ideoque quod rectum perfectumque sit in artibus & moribus omnino vidisse ROMANOS, & vt viderentur curasse illa scilicet, quae bona appellamus, excellentiora & prae reliquis pulchra, non pulcherrimis solum nominibus appellantes, sed & stipendiis etiam atque honoribus celebrantes; e contra autem aduersa iisdem mala eo turpiora atque magis probrosa contemnentes pariter ac poenis & odiis a republica arcentes ^{a)}. Exempla huius artis legitimae

^{a)} Inuat egregium iudicium ORTWESTENBERGII de iuris ROMANI virtutibus ex eiusdem praefatione ad principia Digestorum apponere: Ex quo ad iurisprudentiam animi applicui, non semel subiit admirari superciliosum quorundam de iure nostro civili iudicium, dum illud tanquam plurimis naevus scateans despiciunt, & in eos invehuntur, qui *ius IUSTINIANEVM* redduxerunt, & in usum reuocarunt; imo inter maximos reipublicae morbos referunt, quod legibus utamur ROMANIS; cum nullum vniquam *ius* praeclarior constitutum sit, neque diligentius. Non enim librorum, quibus *ius IUSTINIANEVM* continetur, solus IUSTINIANVS auctor est, ne quis hanc sapientiam ab illo vno repeti putet.

„Sed exponuntur in *iis iura FORVLI ROMANI*, vti ipse Imperator facteri non erubescit. §. I. I. de I. N. G. & C. Quorum alia petita sunt a sapientissimis ATHENIENSIVM, aliorumque, ciuitatibus; alia vero ab iis, qui in populo ROMANO, aut Reipublicae, aut iuridicundo, aut huic ipsi interpretando praefuerunt. Quales ab vltima memoria vrbis conditae, longa successione, homines summo ingenio, acerrimo iudicio, & maxima doctrina praediti prope fuere innumerabiles, qui in tanto ac tam diuturno imperio, artem aequi bonique in innumeris obuenientibus casibus excolentes, & naturalem aequitatem vbique applicantes, longo plurimarum ac grauissimarum rerum usu, & quotidiana experientia docti, facile vi-

legitimae virtutis infinita existant adeo, vt delectum prope sua impediunt copia. Vtar paucis, neque e longinquo arcessitis. Medici periti, solertes, prudentes depulsa morborum vi integritatem membrorum restituunt, corpus defendunt, vitam servant. Itaque inter ea, quae hominum generi praeclarum decus atque ornamentum conciliant, praecipue merito habetur artis medicae celebritas. Quo autem nobis carius esse debet medicorum cum salute totius reipublicae coniunctum beneficium,

„derunt, quid aequius melius esset,
 „quidque Reipublicae recte consti-
 „tuendae regendaeque conveniret,
 „eaeque, quae cognouerunt, non mi-
 „nori fide, integritate, diligentia tra-
 „diderunt. V. Don. Praef. & l. I.
 „Comm. c. 16. Neque leges continent
 „tantum civiles, sed & decisiones
 „plerumque causarum incidentium,
 „ex aequitate & iure naturali colle-
 „ctas & deductas. Quod cum ubi-
 „que idem sit, non potuit sane non
 „summa aequitatis ratio maximam
 „huic iuri conciliare auctoritatem,
 „non tantum apud ROMANOS, eos-
 „que qui imperio Romano fuere subie-
 „cti, sed etiam extraneos, vt ad quos
 „populos arma Romana nunquam
 „pertingere potuerunt, Leges Roma-
 „nae sine vi vlla, iustitiae suae vi-
 „triumphantes peruenierint; omnes-
 „que fere gentes Europaeae ad Legem
 „Romanam, cessante iure patrio,
 „cuius vt plurimum maxima est au-
 „gustia, tanquam ad communem
 „*Εὐνοπία*, confugiendam censuerint.
 „Quae iuris Romani iustitia ex sin-
 „gulis eius partibus vsque adeo elu-
 „cet, vt cuius fiat obuium, maxime
 „vero ex sanctissimo illo iustitiae
 „templo DIGESTIS sc. seu PAN-

„DECTIS. Vix enim in Pandectis
 „vllum fragmentum est, in quo non
 „grauitatis, prudentiae, aequitatis
 „vis, non eruditae vetustatis maie-
 „stas emineat. Apparet ibi prisca in-
 „respondendo fides & religio, a qua
 „veteres illi iuris auctores, *SERVIVS*
 „*SVLPICIUS*, *SCAEVOLA*, aliique
 „commendabantur. vid. *CIC. Phil. 9.*
 „*c. 5.* & in *Brut. c. 39.* & seqq. Ita omnes
 „illi, quorum Responso in Pandectis
 „habemus, scripserunt, vt in summa
 „breuitate nihil sit aptius, aut con-
 „uenientius, in summa dignitate re-
 „rum nihil elegantius, aut iucundius.
 „Cumque in his auctoribus maxima
 „varietas sit, si numerum spectes, tan-
 „men vt in iure veritatem, & certi-
 „tudinem in oratione agnoscas, tan-
 „tus ac tam singularis inter omnes
 „est consensus, vt si fragmentis au-
 „ctorum nomina, & inscriptiones
 „detraxeris, vnum te auctorem in
 „omnibus intueri putes, *DONELL. d.*
 „*l. Nescias, vtrum diligentia an gra-
 „uitas, prudentia an aequitas, scientia
 „rerum, an orationis dignitas*
 „praestet, & maiori laude digna esse
 „videantur. *L. VALLA Elcg. L. 3.*
 „Praef.”

cium, eo maiora vituperia cadunt in eorum ordinem; qui splendidum medicorum nomen mentientes, imperitia sua morbos in corpora affecta inuitant, & morti strenuas ferunt supplicias. Quae cum ita se habeant, & medicorum artes & virtutes ita sint comparatae, vt salus ciuium, quae vna magna esse debet in rebus humanis, maxime inde incrementa ac detrimenta capere possit: quid inde mirum, ad vim artis istius diuinae in pietatis & vtilitatis publicae causam dirigendam magnificos sensus & gloriosa studia adhibuisse legum ROMANARVM auctores? DE HOC LEGITIMO ARTIS MEDICAE ET IURISPRVDENTIAE NOSTRAE CONNVBIO, sive DE VARIIS STVDIIIS PRINCIPVM & ICTORVM ROMANORVM IN ARTEM MEDICAM, pauca verba facere est animus ad VOS AVDI-TORES, haud invitos, quod VESTRVM omnium virtutum aequus aestimator grata mente agnosco.

Sicuti autem ICTORum, quoties de rebus ad coniugium pertinentibus consulantur, prima ac summa visio seu circumspectio merito esse solet de personis, & num qua in iis adsint matrimonii legitimi & rati impedimenta, ita factum, vt antea, quam de dote, & de arcto indissolubilique istarum disciplinarum vinculo conveniatur, in tanta & tum manifesta discendae & tractandae medicinae perversitate rationem habuerint legumlatorum virtutum, quibus perfecti medici laus continetur.

Virtus illa medicorum, quam venustissimam quasi virginem domum ducunt rerumpublicarum rectores, non est corporis, sed mentis praestantia, nec illa a natura plerisque data, studiis, labore in lucem edita, meditatione diurna atque nocturna educata, pulchritudine sua eminens, communi ciuium vtilitati inferuiens. Exinde patet, cur Iurisprudencia connubiali vinculo sibi non coniungat medicos, neque iis honoris aliarumque rerum dotem addicat, qui nihil verae & duraturae vtilitatis ab

B

artis

artis medicae studio in rempublicam proferant, sed iis tantum
 connubio se iungat stabili, qui rectius percipiendae, retinen-
 dae, exercendae, & ad vsum vitae salubrius conservandae
 huius disciplinae habeant rationem. Quid ergo? his argumen-
 tis ductis ANTONINVS Imperator ^{a)} nec non DIOCLETIANVS
 & MAXIMINVS Augusti solis iisdem medicis immunitatem
 ab oneribus publicis tribuendam rescriserunt, qui reipublicae
 causa absint, & numero medicorum statuto contineantur. Inde
 porro legumlatores causas mali, in quibus resident vitia siue
 impedimenta, quo istius coniugii spes & pulcherrimi studii
 fructus intercipiuntur, salutaribus constitutionibus remouerunt.
 Sed quo resident ista vitia? vbi causa tanti est mali? Scilicet, vt
 mihi, nec vt opinor, temere habeo persuasum, prima om-
 nium causa latet in peruerso educationis formosissimae illius
 puellae genere, siue in peruerso medicinae discendae modo,
 itemque in mala viuendi ratione. Recte obseruat IUSTINIA-
 NVS prius animas, & postea linguas eruditas fieri oportere.
 Itemque prius, dicit PLINIVS ^{b)} instruenda est iuuentus bonis
 moribus, sine quibus male eloquentia discitur. Atque ideo
 Imperator IULIANVS AVGVSTVS disciplinae & vitae melio-
 ris instituendae ^{c)} medicis auctor fuit. Hac ratione ille & simi-
 liter Imperatores VALENTINIANVS & VALENS in rescripto
 ad OLYBRIVM directo ^{d)} in medicis ad rempublicam admouendis
 requirunt aequae ac de Professoribus, caeterisque pacis heroi-
 bus MORVM INTEGRITATEM, siue vitae honestatem, & de-
 corum, SOLIDIORIS DOCTRINAE SCIENTIAM per examen
 publicum explorandam, & denique FACVNDIAM tum ad do-
 cendum, tum ad differendi & praxin exercendi subtilitatem
 aptam;

^{a)} L. I. & 5. C. de professor. & medicis.

^{b)} Lib. III. epist. 3. in f.

^{c)} L. 7. C. de Profess. & Medicis

^{d)} L. 10. eod. tit.

aptam; ab omni spe istius coniugii plane remotis, quibus placet dicitur: FACIAMVS PERICVLVM IN ANIMA VILI, quibus pro curatione nec sostrum, nec herbarum pretium debetur ^{a)} quia ex sua improbitate nemo quicquam consequi debet ^{b)}, modo, quod herbarum pretium attinet, pharmacopolas excipias, quia his concessum est ius vendendi medicamenta. Repellitur ergo semper medicastris intentio exceptione turpis & iniustae causae. Quid? si quis ei iam quid soluerit, optimo iure repetitur, quia in solo accipiente, non in dante turpis adest causa. „Magistros & medicos, aurea sunt verba, IULIANI „ISTIVS studiorumque doctores excellere oportet moribus „primum, deinde facundia. Sed quia singulis ciuitatibus adesse „ipse non possum, iubeo; quisquis docere vult, non repente „nec temere profiliat ad hoc munus, sed iudicio ordinis probatus, decretum curialium mereatur optimorum conspirante „consensu.” In idem placitum conspirarunt VALENTINIANVS & VALENS hunc in modum constituentes: „Si quis in archiatri „defuncti locum est promotionis meritis aggregandus, non ante „eorum particeps fiat, quam primis, qui in ordine reperientur, septem vel eo amplius iudicantibus idoneus approbetur: „ita tamen ut, quicumque fuerit admissus, non in priorum „numerum statim veniat, sed eum ordinem consequatur, qui „caeteris ad priora subiectis ultimus poterit inueniri.” Placuerunt optimo sane iure principibus, quae de medicis imperitis PALINGENIVS in Zodiaco vitae iudicauit hisce versiculis:

*Carnifices hominum sub honesto nomine fiunt.
O miserae leges, quae talia crimina fertis!
O laeui reges, qui rem non cernitis istam!
Vos, quibus imperium est, qui mundi frena tenetis.*

B 2

Ne

^{a)} HOMMEL Rasp. obs. 261. LVDE-
WIG insit. medic. for. §. 150.

^{b)} L. 134. §. I. D. de regul. iur.
L. 12. §. I. D. de furtis.

*Ne tantum tolerate nefas, hanc tollite pestem,
 Consulite humano generi. Quot nocte dieque
 Horum carnificum culpa mittuntur ad ercum?
 Vel perfecte artem discant, vel non medeantur.
 Nam si aliae peccant artes, tolerabile certe est:
 Haec vero; nisi sit perfecta, est plena pericli.*

Talis, qualem nunc vidimus, medicorum virtus, connubiali iungitur vinculo ordini legumlatorum & ICtorum, quorum summa cura esse debet, ne conspiratione inimicorum civium rusticitate, stultitia & imprudentia, seu temporum vitio VIRTUS aeterna virgo in lare secreto vitam degat, vel cum nubibus sese copulet, ex quo concubinato monstra procreari evictum est ^{a)}. Id si Rectorum vitio contingeret, e re sane esset, virtutem in perpetuo coelibatu minus laute, minus splendide, neque tamen minus iucunde consciam recti vivere. Nam egregie cecinit CLAUDIANVS.

*Ipsa quidem virtus pretium sibi, solaque late
 Fortunae secura nitet, nec fastibus ullis
 Erigitur, plausuue petit clarescere vulgi,
 Nil opis externae cupiens, nil indiga laudis,
 Diuitiis animosa suis, immotaque cunctis
 Casibus ex alta mortalia despicit arce.*

Sed salua res est. Iurisprudencia scilicet medicorum virtutem vltro ambit, eamque blande vestigat. Docent id egregiae & splendidae dotes, quas iurisprudencia, non Romanorum more, quo dos erat pecunia ab vxore marito data ad onera matrimonii sustinenda, sed consuetudinis Germanicae instar, qua dotem non vxor marito, sed maritus vxori offerebat, *arti saluari* per pronubam doctrinam solidam interueniente quasi stipulatione spondet. Pulcherrimum atque ad commendandas nuptias

^{a)} GEBAVERI oratio de legitimo honoris & virtutis connubio.

ptias istas efficacissimam dotis speciem rerumpublicarum & legum auctores atque rectores ponendam putarunt in publica meritum agnitione, in titulis, locis honestioribus, immunitatibus, amicitiae & clientelae solatio, & dulci honorarii solutione ^{a)}. Hoc consilio factum est, ut CONSTANTINVS itemque HONORIVS & THEODOSIVS Imperatores medicis, nominatim archiatri, aequae ac aliis disciplinarum doctoribus, qui in sacro palatio militarint, & qui comitiarum primi & secundi ordinis adepti fuerint, tribuerint immunitatem ab omnibus muneribus tam personalibus municipiorum & curiarum, tam realibus, nominatim ab inhospitalitate militari & civili, & haec privilegia in filiis eorum ac coniugibus adeo illibata custodiri praeceperint ^{b)}. Volebant insuper sapientissimi principes, ut mercedes iis etiam & salaria redderentur, quo facilius studiis suis & artibus vacarent. Iuvat apponere ipsius Imperatoris CONSTANTINI verba, quibus ad VOLVSIANVM ita hac de rescriptit: „Medicos & maxime archiatros, vel ex archiatri, grammaticos, & Professores alios litterarum; & doctores legum, vna cum vxoribus & filiis, nec non & rebus, quas in ciuitatibus suis possident, ab omnibus muneribus, vel civilibus vel publicis immunes esse praecipimus: ut neque in provincia hospites recipere nec vlllo fungi munere, nec ad iudicium deduci, nec eximi, vel exhiberi, vel iniuriam pati: ut si quis eos vexauerit, poena arbitrio iudicis plectatur. Mercedem etiam iis & salaria reddi iubemus, quo facilius liberalibus studiis & memoratis artibus multos instituant.” Quare cum tales, & alii eiusdem generis honores, in his nominatim Comitum dignitas a iuris Romani auctoribus medicis etiam

B 3

attri-

^{a)} ANTON. PEREZII praefectio-
nes in Codic. Lib. X. Tit. 52. tom. II.
pag. 368.

^{b)} L. 6. C. de Professor. & medi-
cis, L. II. C. eod.

attribuantur, valde errare videntur, qui artem medicam exercitibus nobilitatem iuris ROMANI argumento non convenire putent ^{a)}. Quae excellens dignitatum species, si dicendum, quod res est, magis neganda videtur Poetis & calculatoribus, quos PHILIPPVS, DIOCLETIANVS & MAXIMIANVS Augusti, medicorum & caeterarum liberalium artium doctorum immunitate & praerogativa non contineri rescripserunt. Hac lege & hac dote ars medica in reipublicae Rectorum & Ictorum domum & manum conuenire solet eo scilicet fine, vt eos pulchra prole nimirum SANITATE, SALVTE CIVIVM, & IMMOTA DE REPUBLICA BENE MERENDI CONSTANTIA faciat parentes. Sed cum politicorum ordo in hac societate pater familias fieri soleat, patrum Romanorum more, qui habebant dominium in mo, seu potius imperium seu iudicium domesticum, reliquum est, vt de legibus imperii istius domestici quaeramus. In matrimonio & domo iudicem agit prudentia legislatoria in re gravi ad rem salutarem pertinenti, adhibito coniugis, artis medicae scilicet, consilio. Inde medici iurisiurandi religione semel initiati testimonio ^{b)} plena fides tribuitur de omnibus nempe rebus ad rem suam pertinentibus. Auctoritati interdum eo ipso absente de vulnere lethali tamen chirurgi periti iudicium substituitur ^{c)}. Sed intra fines regni domestici, in quo pacata omnia, rector familiaris, iudicia, vbi opus est, honestissimae matrisfamilias regit secundum leges in salutem subditorum siue domesticorum latas. Inde si in medico iurisiurandi vinculo adstricto vel leuissimae negligentiae & fraudis suspicio emergat, iterum recte cogitur iurare ^{d)}. Porro hac ratione

^{a)} L. 3. 4. C. eod. BRUNNEMANN comment. ad Cod. L. X. tit. LIII. pag. 1225. in f. TIRAQUELLVS de nobilitate. c. 31.

^{b)} CARPZOVII pract. crim. qu. 26.

n. 39. HOMMEL Raps. obs. 24. C. C. C. art. 147. L. 6. C. de re militari.

^{c)} HOMMEL obs. 141.

^{d)} Idem obs. 211. p. 217.

tione libenter fatemur, ROMANAM legislationem, qua, si aegrotus medico aliquid vendat, vel in eum donationis titulo transferat, metu concussionis id fecisse praesumitur, & hinc iste contractus rescinditur, etiamsi non appareat laesio enormis.

a) Qua de re consultius erit medico cum aegroto contracturo, adhibere testes, qui liberam aegroti voluntatem affirmare possint b). Nam diserte VALENTINIANVS & VALENS Augusti dedecori esse putarunt medicis & saluti civium adversum praestiones aegrotorum cum medicis de recuperanda invalida salute; & medicis permiserunt ea tantum accipere, quae sani & restituti offerant non ea, quae periditantes pro recuperanda salute promiserunt c). Et id quidem recte. Nam quamquam amicitiae & coniugii, quae Iureconsultorum ordinem cum arte medica recte copulent, non vilis sit auctoritas, ea tamen non usque adeo valitura sit, momento, ut rationis dictamina vincat, aut civium salutem. Haec praecipua quoque fuit causa, cur & profanis legibus est permixtum sine spe lucri amicum consilio medico iuvare d). Itemque vestem propriam & calceos meos consuevere possim, si lubet, sine vlla sartorum futorumque invidia. Sed apparatus muliebris merito optioni & arbitrio coniugum relinquatur, nec ingenio peritorum & arti in experimentis & curis, medicamentis excogitandis vincula iniiciuntur. Inde medico vix interdicendum putarunt Icti praeparationem medicamentorum tam arcanorum, quam vulgarium, quamquam vulgarium scilicet venditio & nundinatio eadem ex ratione prohibendae videantur e). Id quidem recte. Quis enim fabro interdicat,

a) L. 9. C. de Professor. & Medicis, L. 3. C. de extraord. cognit.

b) STRYKII cautel. contr. Sect. 2. c. 8. §. 5. LEYSERI med. ad D. sp. 189. m. 8. 9. 10.

c) L. 9. C. de Profess. & medicis.

d) ROMMELII Rhaps. obs. 505. n. 8.

e) Ibidem, obs. 504.

ne ipsi sibi instrumenta faciat, vel Chirurgo, ne emplastra coquat? Annuit sententiae nostrae & PAVLVS ICTus ^{a)} qui medicamenta instrumentis medicis annumerat atque in receptis sent. lib. III. T. VI. §. 62. ita pronuntiauit: instrumento Medici legato collyria & emplastra & apparatus omnis conficiendorum medicamentorum, itemque seruamenta legato continentur.

Denique ICTorum & artis medicae connubium nihil magis declarat, quam eius diffidium seu *divortium*. In quo id singulare occurrit, quod illud nunquam cum bona ICTorum gratia, nec ex animi ira, sed ex coniugis vitiiis marito lugente fieri soleat. Ferri enim non posse nemo non videt, quod medicus perperam curet, vel aegrotum deserat. Quare, id qui facere non erubescat medicus, culpa reus sit, & vel poena arbitraria puniendus vel vinculo coniugii istius plane sublato, fato suo relinquendus sit, necesse erit ^{b)}. Non potui non attingere rem tristem, odiosam atque luctuosam. Sed immorari non iuuat, & vt illa iterum animo excidat nostro, en togaram artis medicae virtutem Nobilissimi Candidati, & huius cum Honore a Legumlatoribus dignis proposito imminentes nuptias. Quae vt modo legitimo possint celebrari, mandato & nomine IOANNIS ANDREAE CRAMERI, Magnifici Procancellarii Nostri, qui scilicet tum reipublicae, tum recuperandae valetudinis lectissimae familiae causa absens est, cuius praescitu haec omnia peragantur, vi potestatis a REGE AVGVSTISSIMO CLEMENTISSIMO illi concessae faciam, vt virtus tua, Nobilissime Candidate, pulcherrima virgo nobis luculenter probata ad templum ducatur, ad altare accedat, & in domum mariti opulentissimi recipiatur.

Quod

^{a)} L. 18. §. 10. D. de instruct. & instrum.

^{b)} LEYSERI medic. a. D. sp. 602. m. 21. seqq.

Quod igitur felix faustumque esse iubeat Deus T. O. M. huic inprimis Musarum fedi, & Splendidissimo Medicorum Ordini laetum & honorificum atque reipublicae & saluti ciuium salutare,

AVSPICIIS ET AVCTORITATE MAGNIFICENTISSIMI
ACADEMIAE RECTORIS AC CANCELLARII AVGVSTIS-
SIMI POTENTISSIMI SERENISSIMI REGIS ET DOMINI
NOSTRI CLEMENTISSIMI CHRISTIANI SEPTIMI REGIS
DANIAE NORVAGIAE VANDALORVM ET GOTHORVM
SVPREMI DVCIS SLESVICI HOLSATIAE STORMA-
RIAE DITHMARSIAE ET OLDENBVRGI RELIQVI

Mandato & praescitu

IOANNIS ANDREAE CRAMERI *S. S. Theologiae Doctoris
& Professoris primarii, nec non Academiae Procancellarii,*

Ego

IOANNES DIETERICVS MELLMANN, Iurium Doctor legi-
time promotus, & in hac Academia Regia Professor Publi-
cus Ordinarius, Academiae huius h. t. Prorector, Sacri Cae-
sarei Palatii Comes, & ad hunc actum Procancellarii

Vicarius

TIBI;

VIR EXCELLENTISSIME ET EXPERIENTISSIME
IOANNE CHRISTIANE KERSTENS
MEDICINAE DOCTOR ET PROFESSOR PVBL. ORDIN.
ET ORDINIS TVI H. T. DECANE!

C

potesta-

potestatem facio & tribuo
Candidatum praenobilissimum & doctissimum

CONRADVM REPSOLD

Stada-Bremenscm

more maiorum artis salutaris Doctorem creandi, renuntiandi
atque edicendi, eique iura & insignia omnia, quae perfectis
Aesculapii filiis conferri solent, tribuendi. Fiant itaque istae
caeremoniae, quales nuptiarum instar haberi, prudentes Maior-
res non vno instituto sunt testati.

ORATIO

ORATIO

SVCCINCTAM ACADEMIAE KILONIENSIS HI-
STORIAM A FESTO PASCHATIS VSQVE
AD DIEM DIVI MICHAELIS
ANNI MDCCLXXVIII.
CONTINENS

DICTA

A. D. V. OCTOBRIS

IN

ABDICATIONE
MAGISTRATVS ACADEMICI.

ORATIO

PROFICERE AD ACADEMIAM ALTONENSIS
STODIUM A. T. V. PASCHATIUS V. S. S.
AD H. H. G. MICHAELIS
A. T. V. S. S. V. S. S. V. S. S.

DATA

A. T. V. S. S. V. S. S. V. S. S.

ALTONENSIS ACADEMIAE

ve
m
A
pl
ac
co
tar
ren
ab
pul
om
mi
run
vt a
ni s
pot
tem
rito
fe c

VIRI ILLVSTRISSIMI PERILLVSTRES ILLVSTRES
GENEROSISSIMI EXPERIENTISSIMI SVMME REVERENDI
CONSULTISSIMI CLARISSIMI
PROFESSORES CELEBERRIMI COLLEGAE CONIUNCTISSIMI
AVDITORES OMNIUM ORDINUM ATQVE
DIGNITATVM HONORATISSIMI.

Quae Pia feci vota, AVDITORES, HVMANISSIMI, cum
vela ventis permiserim, quod precatus sum statim, ex quo e
manibus amicissimi VELTHVSII, quem Deus amet, fasces
Academicos acceperim, scilicet vt Deus Opt. Max. Senatui Am-
plissimo, cuius tutela, eruditione & fama ACADEMIA NOSTRA
acquiescit, dignitatem antiquam & gloriam conseruare, eius
consilia tam reipublicae litterariae vniuersae, tam nostrae salu-
taria, ciues nostros omnes saluos, fospites, resque nostras flo-
rentes, ne multa, vt omnia denique consilia instituta, decreta
ab aequo & bono, nempe a pietate, honestate & vtilitate tum
publica tum priuata commendabilia esse velit atque iubeat: ea
omnia ex votis nostris euenisse, nobisque magistratum academi-
cum optimam inconstantiae, vicissitudinis & fragilitatis re-
rum humanarum imaginem lubenter sane deposituris contingere,
vt absoluto nunc itinere possimus VOBIS, AVDITORES HVMANISSIMI,
declarare, vniuersam hanc scholam nostram adhuc
potenti DIVINA pariter ac REGIA tutela regi, in eaque pieta-
tem, virtutem, litteras magis magisque in dies efflorescere me-
rito gratum atque honorificum nobismet ipsis censemus.

Cum initium omnis legislationis, quae aequitate & vtilitate
se commendat, faciendum a Religione; omnino vehementer
laeta-

laetamur, cum hoc tempore & ACADEMIA nostra de re ecclesiastica Kiloniensi bene sit promerita & communicatis cum amplissimo Senatu Ciuico consiliis par oratorum sacrorum rei ecclesiasticae ciuicae praeficere studuerit, qui tales se se praebuerunt, vt in iis egregia doctrinarum scientia pariter ac vitae clericalis honestas conspicuae spectentur. Magnam quidem fecit iacturam ACADEMIA & res Christiana nostra IOANNIS CASPARI VELTHUSEN ad HELMSTADIENSES euocati. Talem virum nos proh! habuimus. Quanta ei doctrinae, cum vniuersae, tum maxime eius, quae ad disciplinam christianam pertineat, fuit copia, quanta sermonis suauitas, quanta ei inerat pectoris sinceritas, cognouerunt, quicumque eum vel disputantem de rebus suis, vel verbum diuinum praedicantem audiuerunt, vel cum eo sermones familiariter contulerunt. Conservemus certe memoriam viri optime de nobis meriti, & maxime eius virtutes imitari conemur. Salua tamen res nostra est. Etenim fato ACADEMIAE felici factum est, vt ob elegantem doctrinam Regis clementia inuitaretur ad mutandam fortunarum sedem celeberrimo FVHRMANNVS, cui data est in hac nostra professio sacrosanctae Theologiae extra ordinem docendi, & cui in senatu nostro amplissimo hanc docendi prouinciam regia autoritate demandasse semper mihi gratum erit & honorificum, aequae ac rei litterariae nostrae salutare.

Sed REGIS optimi Clementia, benignitas, cura non vnus reipublicae academicae partis angustiis continetur, sed diuinae illius exemplo ad omnes pariter extenditur, omnes conatur coniungere vtilitates, & ad concordiam pulcherrimam, redigere. Ita volebat princeps vestigalia ACADEMIAE augeri existimans, his rebus bene constitutis & auctis suas, id est salutem patriae atque gloriam ACADEMIAE & artium bene constitui & vber-

vberime augeri. Hinc illud consilium, quo Rex Clementissimus hereditatem quandam allodialem sibi delatam insigni clementia aerario Academico donavit. Similiter vt parsimoniam suam voluit esse partem vectigalis Academici, ita constituit novum vectigal, quod sine cuiusque molestia est vberimum, dum pecunias, quae vel coercendis vitiis populorum, vel adiuuandis virtutibus soluantur, subinde fisco nostro solui, prouida benignitate pronunciauit. Harum autem fisci nostri locupletandi rationum finem constituit vtilitatem publicam, quam non in ipsius pecuniae copia posuit, sed in optimo eius vsu ad partes reipublicae litterariae iuuandas. Aliud ex alio occurrit, **AUDITORES** & ego abruor rerum copia. Propensissima in litteras & doctrinas voluntate statuit **AVGVSTVS** noster, vt augeretur splendor suppellectilis pretiosae litterariae nostrae, cuius curam coniunctissimo Collegae viro venerando **ERNESTO WILHELMO CHRISTIANI**, nostrarum Athenarum decori potissimum demandauit, Voluit porro, vt Professores doctrina & iudicio instructi non **GERMANIAM** solum, sed & **HOLLANDIAM**, **BRITANNIAM**, **NORVAGIAM** peragrarent, vt in itinere in vsum patriae perlustrarent Bibliothecas, instituta politica, scholastica, oeconomica, mercatoria. Et auguror mox plura etiam & maiora esse sequutura.

Sed & fecit vniuersa corona ciuium **ACADEMIAE** nostrae, cui inscriptio est, *discite aut discedite*, fecit omnino, vt se dignam cura optimi principis, cuius gloria ex amore patriae, piam & gratam praestaret. Vniuersa Musarum nostrarum sedes temperata est ex optima disciplina, quae amando docet & discit, imperat atque parat. Hic domicilium constituit *beata tranquillitas*. Quid inde mirum, non solum ex **HOLSATIA** nostra, sed ex reliquis etiam **GERMANIAE** regionibus, quid? ab remotis adeo **BATAVIS** & **CVRONIS** venisse, qui nostram disciplinam se experere

tere dicant. Excitauit & meum animum & vires auxit Commilitonum aequi & boni studium ita, vt honestatis studium vtrinque mutuo quasi foedere nobilitaretur, meum tam in docendo, tam in regenda *ACADEMIAE* familia, commilitonum tam in addiscendo, tam in dirigendo omnem vitam ad normam verae *virtutis*. Custos iuris & priuilegiorum *ACADEMIAE* vniuersae, aequae ac singulorum, fui strenuus nec odia timens omnia prae eo, quod rectum & iustum intellexerim, contemnens. Exinde iucundum mihi est, quod mihi licuerit, vi priuilegii Imperatorii aequae ac Regii tres Notarios siue Tabelliones pronunciare iisque fidem publicam per totum Imperium Romano-Germanicum tribuere; nec non lapsus plurium personarum, per quos indignam honore conuersationem imbecillitate sexus elegerint, competenti moderatione subleuare, eisque spem melioris conditionis largiri, vt ad eam respicientes improvidam & minus honestam electionem facilius derelinquant. Recte enim, si quid videam, iudicauit *IUSTINIANVS* princeps hac re nos Dei benevolentiam & circa genus humanum nimiam clementiam imitari, qui quotidianis hominum peccatis semper ignoscere dignatur & poenitentiam suscipere nostram, & ad meliorem statum deducere ^{a)}. Subit adhuc animum meum suaui illa recordatio, contigisse & nobis singularem hanc felicitatem, vt mirabili & praecleara beneuolentia *SERENISSIMVS* & *CELISSIMVS* *PRINCEPS FERDINANDVS*, cuius nominis religioso aliquo horrore animum percussum sentio, superiori aestate nostram musarum sedem inuiserit, ibique Regis eiusque amicorum curas & consilia in ea ornanda tuendaque cognouerit, & in spem ac salutem patriae efflorescentem generosam & nobilissimam inuentutem in inuentis *SVIS* *IPSIVS* virtutibus docuerit, nullum, vel in magno adeo

a) L. 23. C. de de Nuptiis.

adeo principe immortalitatem merituro impendii genus esse dignius, quam quod erogatur in posteros *b*).

O fortunatos Ciues, quos tam leni, tam benigno, tam suauis imperio Diuina subiecit prouidentia. Agnosce felicitatem tuam, ACADEMIA, & agnitam, vt decet, aestima! In cuius felicitatis recognitione non vltimo loco ponendum arbitror, quod voluntas patris Regis clementissimi, ac Patrum suffragium sequenti semestri Prorectorem iastituerint Virum perillustrem, excellentissimum Doctissimum CHRISTIANVM IOANNEM BERGER Regi a consiliis Status & apud nos artis salutaris Doctorem & Professore publicum ordinarium, Virum venerandum, iustitiae atque acqutatis amantem, in quo summa est rerum publicarum memoria & experientia.

Accede igitur, VIR MAGNIFICE, & e manibus nostris accipe omnia ornamenta, omnem splendorem ACADEMIAE Pro rectoribus tradi solitum & clementissime TIBI a Rege concessum, praeslito tamen prius solemnium iuramento, quo fidem legibus debitam confirmes.

Igitur trado TIBI clauis, atque simul cum his occupa ius in aedes Academicas ipsas & possessionem illarum Collegio nostro confirmatam. Vnam quidem inter istas reperies clauem, qua ego semel tantum vsus sum, & qua vt nunquam opus habeas, ex animo opto, sed si opus est, ita vtaris, vt innocentes defendas, noxios solummodo poena corrigas.

En statuta & priuilegia CHRISTIANAE ALBEKIINAE pariter Imperatoria ac Regia auctoritate concessa & confirmata. Protege & serua ea ad sustentandam ACADEMIAE dignitatem, & in maximis minimis rebus, quae secundum eorum tenorem egeris, acqutatem atque iustitiam demonstra.

D

His

b) Quod mihi contigerit HUNC VEROEM sago & toga clarissimum, qui vtrumque tempus & bellorum & pacis in ciuium vtilitatem regere didicit, nomine Academiae nostrae sequentem in modum alloqui semper mihi ducam gratum, honorificum atque salutare.

Die hiesige Königl. Universität schähet sich glücklich, daß sie die gnädigste Erlaub-

nis erhalten hat, Euer Herzoglichen Durchlaucht ihre tieffte Devotion zu bezeugen, und in Höchstderoselben Person einen der erhabensten Fürsten Deutschlands zu verehren, die das Glorreichste Stück der Waffen angewendet haben, um die Ränste des Friedens zu erheben, und um das Glück der Wissenschaften und des wahren Verdienstes zu begründen.

His succedant sigilla minus & maius vtrumque proprium professorum Ordinis vniuersi. Adhibe ista, vbi *ACADEMIAE* gloria comparanda & augenda vsus eorum exigent, memor omnino, quicquid signatum fuerit, *TIBI* & vniuerso collegio *TVO* imputari.

Adsunt quoque Alba nostra, in quorum vno omnium ciuium nomina sunt, alterum autem est liber nouitiorum. Opto quidem, vt Alma nostra *TE* teste & spectatore multos e Germania non solum, sed etiam e remotis regionibus recipiat alumnos, & eos olim praecones ingenii, doctrinae & humanitatis dimittat.

Iam solemnii pallio summae scilicet autoritatis academicae indice es cingendus, atque pileo Prorectoris Magnifici ornandus. Summum quidem in rebus humanis fastigium conciliare subinde invidiam, nec raro abire solet in lacrimas. Sed salua res est, dummodo aliud putemus collegio praeesse, aliud imperare, quae plerisque difficilis est distinctio, quia in illa vtilitas communis spectatur, in hac sua cuiusque cupiditas. Et sane tanto maiori cum fide amicitia & consuetudo familiaris & in rerum fastigio colendae videntur, quanto maius sunt praesidium ad humanae vitae suauitatem.

Denique vtrumque *TIBI* trado sceptrum a Principibus Prorectori permissum non tam in dignitatis sed potius & iurisdictionis siue potestatis iudiciariae documentum, quae corruat necesse est, nisi iustitia aequitate circumscripta sustineatur.

Sic *TIBI* solemnai ceremonia consecrato & exuuiis meis & decessorum nostrorum ornato, primum locum ipsum cedo, *TIBIQUE* primus obsequium sancte promitto. Quae rerum vicissitudo, fragilitatis humanae imago viciuique qui se ad maiora, quam terrestria natum esse sentit, eo gratior esse debeat, cum omnino ab illa admoneremur, nos olim vltima rerum humanarum vice, ab incommodis cuiuscunque generis, curis, molestiis, inuidia liberari. Faxit summum, quod non ore, sed pia mentis meditatione & factis venerari ac profiteri studeo Numen, vt tunc totum animum ad vitae exactae in terris, & futurae cogitationem transferens, eadem me abdicans dicere possim:

VIXI ET QVEM FORTVNA DEDIT CVRSVM PEREGI.

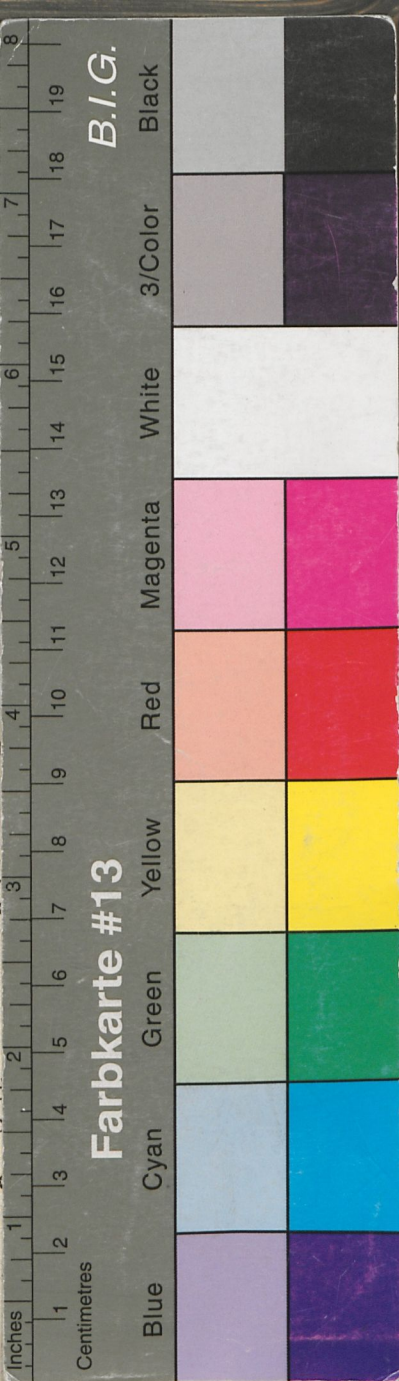
Kiel, Diss., 1777-1800

ULB Halle 3
002 513 005

f
5b.

BIGA 1778, 2
~~4, 270~~

ORATIONVM 4013 16

A CADEMICARVM;

A V T O R E

IOANNE DIETERICO MELLMANN

IVRIVM DOCTORE ET ANTECESSORE IN ACADEMIA

REGIA KILONIENSI.

KILONII ET HAMBVRGI APVD BOHNIVM.

MDCCLXXVIII.

